

Vision Program Plan Policy Riktlinje Rutin

Riktlinje för bredbandsutbyggnad i Askersunds kommun

Beslutad av: Kommunstyrelsen

Datum och paragraf: 2025-04-08, §58

Dokumentansvarig: Utvecklingschefen

Revisionsdatum: 2028-12-31

Dnr: 25KS15

Bakgrund

När kraven på mer kapacitetsstark dataöverföring började öka under 1990-talet skapades först lösningar som byggde på befintlig teknik, där en eller flera befintliga kopparkablar användes för snabbare kommunikation. Det tekniska taket nåddes dock och utbyggnad av optisk fiber seglade snabbt upp som en framtidslösning. Hela tiden har även trådlös överföring diskuterats som ett alternativ, kanske främst för gleset befolkade områden.

I syfte att få igång utbyggnaden knöts avtal mellan Länsstyrelsen och Telia om fibersättning av samtliga länets telestationer samt om utbyggnad av fibernät i alla tätorter (enligt SCB:s definition av sådana). I samband med detta byggdes också fibernät i AskersundsBostäders fastighetsbestånd. Dessutom skapades den så kallade "Örebromodellen" där byalag gavs möjlighet att administrera och marknadsföra fiberutbyggnadsprojekt. De nät som byggdes på detta sätt togs omgående över av Telias nätägarbolag Skanova.

Detta har sammantaget gett oss en situation där invånarna i våra tätorter och många av våra småorter har fått erbjudande om fiberutbyggnad. Detta innebär dock inte att alla som har fått erbjudandet har valt att köpa en lösning, vilket gör att ett hus i en ort kan vara fiberanslutet medan grannhuset på samma gata inte är det. Ofta finns möjlighet till efteranslutning, vilket dock som regel sker till en avsevärt högre kostnad än vad som erbjöds i samband med ursprungsprojektet.

Nuvarande modell

De ovan nämnda modellerna är nu utfasade till förmån för den nu gällande stödformen som Post- och telestyrelsen (PTS) administrerar i samverkan med regionerna som i sin tur har dialog med kommunerna.

Post- och telestyrelsens bredbandsstöd

Post- och telestyrelsens bredbandsstöd är ett statligt stöd till byggande nätägare som vill satsa på utbyggnad i områden som utan stöd inte är kommersiellt bäraktiga. Bidragsfördelningsmodellen bygger på att stöd utges per byggnad i kategorierna företag, bostäder och fritidshus, utifrån en poängsättning. Regionen tar tillsammans med kommunerna fram prioriterade byggnader i kategorierna företag och bostadshus, som genom att prioriteras genererar fler poäng i urvalsprocessen. På så sätt kan kommunen/regionen vara delaktiga i att prioritera områden för utbyggnad. Utbyggnad till fritidshus är stödberättigande men kan inte prioriteras.

När nätägarnas ansökningar sammanställs kommer PTS att prioritera enligt principen "*flest anslutningar per krona*", vilket också innebär att nätägarna ges möjlighet att satsa på de mest lönsamma projekten. I takt med att de mest attraktiva projekten byggs kommer ribban att flyttas nedåt så att mer och mer ekonomiskt utmanande projekt genomförs, vilket sannolikt även kommer att innebära en diskussion om stödnivåerna.

När helt nya bostadsområden exploateras räknar man med att bredbandsanslutning ingår i exploateringen. PTS stöd går alltså inte att påräkna i sådana projekt. Vissa synergieffekter vid samtidig anslutning av nya exploateringar och närbelägna, redan etablerade områden, kan dock vara möjliga.

PTS bredbandsstöd är teknikneutralt och kan ge stöd för såväl fiber som för trådlösa lösningar.

När en nätägare har tilldelats stöd för ett projekt erbjuds fastighetsägare i det aktuella området anslutning till fast pris. Erbjudandet måste besvaras senast vid fastställt datum. Om en tillräckligt hög andel av fastighetsägarna väljer att beställa anslutning startas projektet, annars inte. Detta innebär att projektets genomförande avgörs av huruvida enskilda personer visar intresse för anslutning. Stat, region och kommun kan alltså inte besluta om utbyggnad, utan bara om prioritering av stödet.

Tidplan för stödprocessen

Post- och telestyrelsen, regionen och kommunerna samt nätägare samspelar i en årlig process där tillgängliga stödmedel i slutänden fördelas utifrån utvärdering av inkomna ansökningar.

- **Januari** - Kvalitetssäkring av underlag (regioner/kommuner)
- **Februari- mars** - Offentligt samråd (marknadsaktörer)
- **April** - Regionala prioriteringar (regioner/kommuner)
- **Maj-augusti** - Utlysning (PTS och nätbyggare)
- **September- december** - Handläggning av ansökningar, tilldelning (PTS)

Utbetalning av stödet sker under projektets genomförande.

Prioritering av områden och byggnader

När byggnader ska prioriteras så att områden kan skapas för utbyggnadsprojekt ska detta ske i följande prioritetsordning:

1. Företag
2. Bostäder

Utöver denna prioritering ska en helhetsbedömning göras av vilka områden som torde bli mest kommersiellt intressanta för nätägare att bygga ut, då det i slutänden är detta som kommer att avgöra om projekten genomförs eller ej.

Kommunens prioritering bygger således på *hur många anslutningar* som kan uppnås i ett projekt och inte i första hand *vilket område eller vilka fastigheter* som nås av utbyggnaden.

Prioriteringen görs av förvaltningen med denna riktlinje som grund.

Kommunens roll i bredbandsutbyggnaden

- Kommunen informerar allmänheten om hur bredbandsutbyggnaden fungerar och vilka nätägare som driver vilka projekt. Informationen sker i först hand via vår webbplats.
- Kommunkoncernen har en positiv inställning som markägare och verkar för lösningar som gör bredbandsutbyggnaden möjlig på ett sätt som ger ett acceptabelt intrång på kommunens fastigheter.
- När möjlighet till samförläggning av kanalisation vid grävarbeten ska kommunen ha en positiv och lösningsorienterad hållning.
- Kommunens egenägda bredbandsnät används till våra egna verksamheters datatrafik och öppnas inte för externa aktörer.